

Välkommen till jordkulan i Södra Säm

Grotliknande stuga

En jordkula är en enkelt byggd bostad med murad grund, delvis nedgrävd i en sluttning eller kulle. Det finns jordkular på många håll i

landet och vissa var bebodda en bit in på 1900-talet. Jordkulan i Södra Säm hörde till ett torp som hette Skogås under Kvastbacken, eller *Sjogås under Kåstabacken* på bygdemål.

Osämja i äktenskapet

Anledningen till att jordkulan uppfördes sägs vara att paret Emanuel Svensson och Annika Larsdotter ej kom överens i mitten av 1800-talet. Emanuel flyttade till jordkulan som han byggt bara 75 meter från torpstugan, där de tidigare levit ihop. Osämjan var dock inte värre än att de *efter* att ha flyttat isär fick 3 barn (!)

Invigning av den då nyrestaurerade jordkulan 1995. Genoveva Pettersson från Attorp står vid dörren.

Återuppbyggd på samma plats

Jordkulan restaurerades 1995, med hjälp av arbetsvilliga pensionärer. Den ligger kvar på ursprunglig plats.

Innan utgrävningen var den rasad och igenväxt med buskar och träd. Efter det att jord och sten hade fraktats bort fann man underdelen på en öppen spis samt kunde se att det hade funnits två fönster. Två jordkällare hittade man också på platsen.

Jordkulan klassas som bebyggelse lämning, vilket är en typ av fornlämning. Här intill finns även röjningsrösen – här har varit gemensam jordbruksmark för flera gårdar, och gammalt svedjeland längre tillbaka i tiden.

Welcome to the Södra Säm cavern

According to tradition this cavern was built in the 1800s when a married couple, Emanuel and Annika, didn't get on very well and decided to separate. Emanuel subsequently built his new home just 75 metres from their cottage, Skogås. After the separation they had three children together (!) The cavern was restored in 1995.

Willkommen zu Jordkulan in Södra Säm

Der Tradition nach wurde dieser Erdhügel im 19. Jahrhundert gebaut, als das Ehepaar Emanuel und Annika sich nicht mehr vertragen konnte und sich schließlich trennte. Emanuel hat daraufhin sein neuen Zuhause nur 75 Meter entfernt von ihrem Häuschen Skogås gebaut und ist dorthin umgezogen. Nach der Trennung haben sie noch drei gemeinsame Kinder bekommen! Im Jahre 1995 wurde der Erdhügel restauriert.

ULRICEHAMNS
KOMMUN

Skylden producerad av Ulricehamns kommun/Kultur med bidrag från Länsstyrelsen 2010
Text och layout: Lisa Mårtensson. Mer information finns på bibliotek.ulricehamn.se Forskarrum

Platsen vårdas av Ulricehamns kommun
Kulturminnet är skyddat enligt lag. Länsstyrelsen.

